

Några länkar om fåbodbruk i rovdjurstrakter.

Kunskaperna om fåboddar och fåbodbruk är ganska vaga bland rovdjursdebattörerna, Det finns många olika varianter på hur det bedrivs. Härnedan är ett försök att samla länkar till information om fåboddar och rovdjursproblem kring dessa.

Aktuella utredningar och artiklar (mars 2009)

[Fåboden - ekonomi och idyll](#) Dalarnas Tidningar 2009-09-25

Fåbodlivet har gått från en ekonomisk nödvändighet till ett idealiserat kulturarv. Journalisten Lena Ihlar, med fåbodkullor i flera led i släkten, ser en framtid där fåbodlivets resurssnåla och jordnära sätt att leva blir efterfrågad kunskap igen.
<http://www.dt.se/kultur/article413909.ece>

[Miljödepartementet och Naturvårdsverkets utredningar februari 2009](#)

När etappmålet enligt Rovdjurspropositionen 2001 om 20 föryngringar var uppnått skulle man göra en *konsekvensutredning*. Istället begärde Miljödepartementets Andreas Carlgren en utredning från Naturvårdsverket vilket resulterat i tre utredningar med förslag hur man ska gå vidare:

En modell för ett utökat regionalt ansvar för rovdjuren m.m.

Uppdrag till Naturvårdsverket i fråga om förvaltning av varg och järv

Förslag till åtgärder som kan stärka vargstammens genetiska status

Alltså nya förslag utan analys av konsekvenserna i berörda näringar, biologisk mångfald och samhällspåverkan. Bara konsekvenser inom vargstammen (och förvaltningen) beaktas.

[Gävleborgs fåbodförenings remiss](#) ger kompetent och erfarenhetsbetingad redogörelse för hur det är att leva med rovdjuren i en näring som lever i skymundan.

<http://www.jaktjournalen.se/special/remissrovdjur.doc>

[Ökat regionalt inflytande över rovdjur](#) Pressmeddelande 2009-02-18

Naturvårdsverket har haft i uppdrag av regeringen att lämna förslag om tre stora frågor inom rovdjurspolitiken – ökat regionalt ansvar för rovdjursförvaltningen, stärkt genetisk status för varg, samt möjligheter till annan jakt än skydds jakt på varg och järv.

<http://www.naturvardsverket.se/sv/Nedre-meny/Nyheter/Okat-regionalt-inflytande-over-rovdjur/>

[Indirekta rovdjursskador på tamdjur 2008-04-14](#)

– förslag på definition, ansvarsområden och ersättningar

Framtaget av Arbetsgruppen för indirekta skador: Länsstyrelse, LRF, VSC och fåbodbrukare. Arbetsdokument som förefaller begravas i ”runda arkivet”.

[Natur- och kulturvärden](#)

Jordbrukslandskapet i form av åkrar, betesmarker, ängar, våtmarker, byggnader, gårdesgårdar med mera hyser stora natur- och kulturvärden. Fortsatt hävd och skötsel är en förutsättning för att dessa värden ska kunna bevaras. Jordbruksverket ansvarar tillsammans med andra myndigheter för att odlingslandskapets biologiska mångfald bevaras och stärks.

<http://www2.sjv.se/blanketterochtrycksaker.4.29d7ece3112034569ed800049.html?category=VBB>

Film om fåbodbrukaren KG Hedling, Orsa. Dalarnas Tidningar 2008-12-25

En kärleksfilm till kossorna

Förra gången Nina Hedenius gjorde dokumentärfilm i Dalarna blev det succé. Efter Gubben i stugan har hon nu tillbringat 14 månader med Orsabonden Karl Gustav Hedling och hans djur. - Majoriteten bor i urbana miljöer, de kommer aldrig upp till fåbodlivet. Men de kan få vara gäster genom min kamera, säger Nina Hedenius. På juldagen är det premiär för Naturens gång.
<http://www.dt.se/noje/article384892.ece>

Fåbodskog och fåbodbruk (en äldre men aktuell redogörelse)

VäxtEko, Tidskrift/serie: Biologisk mångfald och variation i odlingslandskapet
Utgivare: Jordbruksverket (SJV) Utgivningsår: 1997 Nr/avsnitt: 8
Till alla dem som håller fåbodbruket levande! /Kelvin Ekeland och Gunvor Gustafsson
http://chaos.bibul.slu.se/sll/sjv/biol_mangfald_odl_landsk/BMO97-08/BMO97-08.HTM

Ett par utdrag ur skriften:

Rovdjursmöten

I berättelserna om möten med vilda djur i fåbodskogen förekommer så gott som enbart björnen. En vanlig kommentar har varit: - Oss gjorde han aldrig något ont. Det var "kretturen" han ville åt.

Skojstintorna själva var inte de bästa när det gällde björnen. När Anna-Orscha från Ljusdal getade, kom plötsligt en björn och tog en get från henne. Getstintan blev rasande, sprang fram till björnen och med en arm om geten bankade hon björnen i skallen med käpprocken (sländan), som hon höll i den andra, tills han fann för gott att släppa geten och skamsen lomma till skogs.

Förhållandet mellan björn och fåbodfolk verkar mest ha präglats av ömsesidig respekt och oftast höll sig björnen från boskapen. Förmodligen har det skett ett urval på björnsidan, alldeles som hos husdjuren, så att de till förhållandena bäst anpassade kommit att dominera. När en stygging till slagbjörn kom, då bådades jägarna upp. Denne fick därmed få möjligheter att para sig och föra sin läggning vidare. Blåbärsbjörnarna däremot fick hållas.

Lantraser

Till fåbodar hör härdiga lantraser väl anpassade till miljön. De gamla raserna bär på en rik variation av anlag anpassade till speciella förhållanden. De kan visa sig vara värdefullare än modernare rasers egenskaper. Bevarande i ursprunglig miljö är nödvändig. Det är de lokala förhållandena som format särarten. Förändras dessa förändras också rasens egenskaper.

Tack vare enskilda personers intresse och insatser av ideella rasföreningar har djur av flera av våra lantraser bevarats. Nu är medvetenheten så stor även hos myndigheterna, att raserna förhoppningsvis kan räddas för framtiden.

Äldre utredningar

[SOU 2007:89 Rovdjuren och deras förvaltning](#): Åke Pettersson

[Gävleborgs fåbodförenings remissvar](http://www.regeringen.se/content/1/c6/10/51/23/e7c17212.pdf): www.regeringen.se/content/1/c6/10/51/23/e7c17212.pdf

Remissvar: Betänkande SOU 2007:89. Rovdjuren och deras förvaltning M2007/5207/Na
Även här ges kunniga och praktiskt förankrade synpunkter. Man undrar om och hur dessa har beaktats.

Ännu mer information om fåbodar och betesbiotoper finns på GFFs hemsida: <http://xfabodar.se/>

[Slutrapport från projektet Fäbodbete och rovdjur i Dalarna](#). /Miljöenheten Rapport 2007:15 av Joni Lidberg. Projektet ”fäbodbete och rovdjur i Dalarna” startades på initiativ av Länsstyrelsen i Dalarna för att öka kommunikationen mellan djurhållare med tamdjur på fritt fäbodbete och Länsstyrelsen samt för att öka kunskaperna om de rovdjursproblem som kan finnas och de åtgärder som kan minska dessa problem.

Här framfördes problem och förslag som verkar ha gått till ”runda arkivet”.

Fäbodriksdagen i Ransby 2007 organiserade arbetsgrupper för att sammanställa vilka värden man känner i fäbodverksamheten, respektive vilka hot och problem rovdjurens medför.

Rapport från Fäbodriksdagen 2007: (www.cbm.slu.se/publ/annat/Fabodriksdag2007-webb.pdf)

bilaga 1 : Rovdjursskador på tamdjur : (www.cbm.slu.se/publ/annat/VSCbil1.pdf)

bilaga 2 : Indirekta rovdjursskador på tamdjur: (www.cbm.slu.se/publ/annat/VSCbil2.pdf)

Traditionell kunskap och lokalsamhällen – artikel 8j i Sverige

Rapport till regeringen från Centrum för biologisk mångfald, Uppsala. 2004

(www.cbm.slu.se/publ/skrift/skrift10.pdf)

En underbar beskrivning av fäbodarnas historia och variation:

så som sedan gammalt, allt från hednatidens ting vid fädrens högar, har varit sed och bruk...

Perspektiv på säterbruk och fritt skogsbete av Kelvin Ekeland

http://www.fylkesmannen.no/K_Egeland_r_Aqs6A480365_r.pdf.file

Betesrätt vid fäbodbruk mm, Brev från GFF till jordbruksministern 2006-04-18

Jordbruk med fäboddrift är numera ovanliga och mycket sårbara då det gäller störningar i driften. Det är officiellt deklarerat att befintliga företag i princip är omistliga och att fäbodbruket ska bibehållas.

<http://www.xfabodar.se/yttranden/Skogsbete%20mm%20SJV%202006.pdf>

Kula hem och kula vall C-uppsats VT 2006 Dalarnas högskola

Jonna Steinrud

<http://dalea.du.se/misc/download.aspx?pubId=2585>

Öppet brev till WWF och SNF 2007-05-23

som ännu våren 2009 inte har besvarats, trots upprepade påstötningar!

http://webnews.textalk.com/se/article_print.php?id=260448

Länkar till några DEBATT-artiklar

Om Naturvårdverkets tre utredningar 2009-02-18

Många bra förslag om rovdjursförvaltning säger länsstyrelsen Pressrelease 2009-03-20

<http://www.w.lst.se/template/Forminfo.aspx?id=8937>

Länsstyrelsen smyger på tå Dalarnas tidningar Ledare 2009-03-21

Det är försiktiga skrivningar när Länsstyrelsen Dalarna yttrar sig över Naturvårdverkets tre utredningar om den framtida rovdjursförvaltningen.

<http://www.dt.se/opinion/ledare/article412386.ece>

Länsstyrelsen tassar om jakt Dalarnas Tidningar Krönika 2009-03-26

Länsstyrelsen tar på sig både hängslen och livrem när myndigheten redovisar sina synpunkter på Naturvårdsverkets utredningar om förvaltningen av rovdjur.

http://www.dt.se/opinion/kronikor_debatt/article414355.ece

Länsstyrelsens moment 22 Dalarnas tidningar 2009-03-27

Skydds jakt bättre än förvaltnings jakt säger Stig-Åke Svensson men avslår skydds jaktansökningarna.

<http://www.dt.se/opinion/ledare/article414404.ece>

Om rovdjursforskarnas kunskaper

Rovdjursforskning ger viktiga kunskaper Norrbottenskuriren 2009-03-13

Vi vill bemöta vissa påståenden som debattörer framfört, eftersom vi inte tycker att de ger en riktig bild av rovdjursforskningen. /Grimsöforskarna

I rovdjursforskningen arbetar vi målmedvetet för att ta fram kunskap som samhället behöver för att kunna förvalta de stora rovdjuren på ett långsiktigt och ansvarsfullt sätt. Möjligheten till hänsynstagande till olika intressen i samhället ökar med ökad kunskap.

<http://www.kuriren.nu/debatt/artikel.aspx?articleid=4681885>

Genmäle till forskarna, som ännu 09-03-22 inte införts i NK Se sid 10:

Objektiv forskning?

Kan vi lita på rovdjursforskarnas urvalsprinciper? Tydligt anser rovdjursforskarna kunskaper inom och om de drabbade näringarna icke relevanta. Tyvärr är det ingen annan myndighet (eller forskare) heller som bevakar att inte de unika betesbiotoperna inom skogsbyte och fåbodbruk drabbas oskäligt av rovdjursförvaltningen.

Om motsättningar rovdjur - tamdjurshållning

Vargen, en ekonomisk katastrof Dalademokraten 2009-02-12

Inge Östlund

Nu har etappmålen vargpopulationen nåtts och miljöminister Andreas Carlgren har tillsatt en utredning som ska se över den framtida förvaltningen av vargstammen.

<http://www.dt.se/opinion/debatt/article399417.ece>

Enda hotet i Östlunds värld Genmäle i Dalademokraten 2009-02-16

Ett kommunalråd ska gå ut med korrekt information och inte onödigtvis sprida och underblåsa obefogad rädsla. Kan han inte ta det ansvaret borde han inte inneha ett så pass ansvarsfullt uppdrag!

<http://www.dt.se/eceRedirect?articleId=400553&pubId=3>

Myndigheterna sviker tamdjurshållningen Genmäle Dalademokraten 2009-02-17

Flera tamdjurslantraser med bara tiotals individer kvar i världen finns i Mellansverige och är verkligt utrotningshotade. Ska de tåla och vänja sig i sin naturliga miljö som naturliga bytesdjur åt rovdjuren? Är det att värna det biologiska sammanhanget?

<http://www.dt.se/opinion/debatt/article401148.ece>

Vägrar tuta, spruta och producera Falukuriren 2009-01-07 Opinion

"Min grej är att förmedla bilder " säger Nina Hedenius, som filmat Karl Gustav Hedling i 14 månader både hemma på gården och i fåboden i Orsa. Det är otroligt vackra bilder!

<http://www.dt.se/opinion/insandare/article389266.ece>

Vargen hotar mångfalden Dalademokraten 2006-10-16

Det oersättliga värde skogsbetesekosystemen har för bibehållandet av en rik biologisk mångfald samt den betydelse skogsbetet kan ha för en ekologiskt och ekonomiskt uthållig animalisk produktion motiverar värn av våra gamla, genuina utmarker, skriver Kelvin Ekeland, f d avdelningsdirektör vid Naturvårdsverket och 1:e antikvarie på Riksantikvarieämbetet. Om vargen ska finnas där måste de bönder som vill ägna sig åt ett fritt skogsbete ersättas för de merkostnader rovdjuren för med sig. Saknas resurser att betala anständigt får vi avstå från vargen i vårt land.
http://www.dalademokraten.se/ArticlePages/200610/16/20061016082900_850/20061016082900_850.dbp.asp

Äldre länkar om Fäbodar och rovdjur. Sammanställt hösten 2007

Det är inte så lätt för dagens urbaniserade befolkning att inse vilka problem rovdjuren innebär för dem som bedriver fäbodbruk eller bete i skogsbygder.

Goda råd och anvisningar om hur de ska klara sig delas frikostigt ut av tjänstemän och vargdebattörer utan erfarenhet av sådan djurhållning. Ekonomiskt orealistiska eller i många fall idiotiska råd, där brukaren får stå för risken och åtgärderna, någon gång med delvis ersättning. Förståelsen hos tjänstemännen för brukarnas problem är minimal, och rapporterade erfarenheter sjunker snabbt ner i glömska och tydligen utan att dokumentera fäbodbrukarnas erfarenheter. Efter Åke Petterssons utredning har arbete på att dokumentera problemen och föreslå förebyggande åtgärder påbörjats. - Igen!

-----Modifierat ordspråk: Under tiden vargen växer dör kon.

Här ett axplock om mediareportering om fäbodbrukarna från 2007.

[Överklagar nekad skydds jakt vid fäbodar](#) 2007-10-30 11:14

I somras ansökte både Jägarnas Riksförbund och Jägareförbundet om skydds jakt på varg, efter att Prästbodarnas fäbodar och Nybergets fäbodar drabbats av både varg- och björnangrepp.

[Fäbod attackerad av varg.](#) Får rivna.2007-09-29_

En fäbodbrukare från Rättviks-trakten har nyligen fått några av sina får rivna av rovdjur. - Med stor sannolikhet är det varg som varit framme, säger fäbodbrukaren.

[Inget misstänkt med död varg vid fäbod 2007-09-24](#)

Förundersökningen om den döda vargen vid Råbergets fäbod har lagts ner.

[Nej skydds jakt vid fäboden Råberget](#) 2007-09-11

Ansökan om skydds jakt på varg vid fäboden Råberget, nordväst om Malung, har fått avslag från Naturvårdsverket. Allt började med att björn dödade fem får och skadade ett får vid fäboden.

[Ansökan om skydds jakt på varg Prästbodarna och Nyberget. Naturvårdsverket avslår ansökan](#)

Enligt sökanden har problem med varg varit pågående och en nötkalv dödats och fler djur har attackerats 2007-08-15. Vidare anför sökanden att fäboddriften har omöjliggjorts och att brukarna avser att flytta djuren inom kort.

[Tar hem djuren - orolig för rovdjur](#)

Kruppa, Lars Eriksson 070826

I fem år har Lars Eriksson tagit upp sina kor till sommarbete på Kruppa fäbod. Men det här var sista sommaren, i fortsättningen får djuren beta hemma i byn.

[Fäbodbrukare flyr rovdjur och räds myndigheter](#)

FÄBODSKOGEN den 16 augusti 2007

Varg och björn härjar i rovdjursreviren kring Dådran i Rättviks finnmark.

Gemensamt meddelande från Ordförande i Riksföreningen Sveriges fäbodbrukare, Värmlands säterbrukarförening, Gästriklands fäbodförening, Folkaktionen ny Rovdjurspolitik och Nordulv

[”Länsstyrelsen mörkar och förhalar vargproblem”](#)

Av Mats Larsson, Malungsfors 2007-08-16 (Debatt)

Under början av augusti har jag upplevt en hel del märkliga saker i vår natur och hos våra myndigheter som får mig att häpna. Jag trodde inte att det var så illa!

[Varg hittades död utanför fårstängsel 2007-08-20](#)

En död varg hittades bara 50 meter från ett fårstängsel vid Råbergets fåbod norr om Malung torsdagen den 16 augusti.

<http://www.dalarnastidningar.se/nyheter/malung/article221702.ece>

[Rovdjursattack mot får](#) Västgärde

Riitta Laitinen fick på fredagsförmiddagen vittna en tragik. Ett av hennes lamm hade fått sätta livet till, till det som verkar vara ett rovdjursangrepp.

Öljasgärdet Dalarnas Tidningar - 2007-08-17

[Kviga dödad av varg](#) 2007-08-16

En kvinga dödades och tre kalvar har skadats av varg norr om Rättvik.

Den 12 augusti upptäckte en fåbodbrukare vid Nybergets fåbod att en kalv hade skador, troligtvis orsakade av ett rovdjur.

[Trolig vargattack vid fåbod](#)Rättvik 2007-08-15

I söndags rovdjurskadades en kalv vid Nybergets fåbod, fyra kilometer sydväst om Dådran i Rättviks finnmark. Då kunde länsstyrelsens besiktningsman inte avgöra om det var ett björn- eller vargangrepp. I tisdags kv [Rovdjursattack mot får](#) all var det dags igen. En kalv dödades och en annan skadades.

[Råberget 070808, Sju får dödade vid fåbod](#), Publicerad: 2007-08-07

http://www.nwt.se/ArticlePages/200708/06/20070806202019_997/20070806202019_997.dbp.asp

[Fåbodbrukets bevarande - vems är ansvaret?](#)

2007-08-05 10:20

Fåbodkulturen påstås av många, och även av staten och EU, vara viktig att bevara. Men vem orkar sköta en fåbod när vargen och björnen gör besök. Hjälpsågs enligt moment 22. Hinner du skaffa hjälp är din arbetsbörda inte stor nog för att bli berättigad till hjälp.

[Invandrad östvarg slog till i Dalarna 2007-08-03](#)

Det var den invandrade varghannen från Finland-Ryssland som dödade en tamren vid Prästbodarnas fåbodvall öster om Rättvik. Det visar DNA-prov.

Kommentar: Medan Liberg jublar verkar det som detta var dödsstöten för Prästbodarnas mångåriga fåbodskultur.

[JRF ansöker om skydds jakt i Prästbodarna 2007-07-16](#)

Jägarnas Riksförbund i Dalarna ansöker om skydds jakt på både björn och varg vid Prästbodarnas fåbod utanför Rättvik. Vajan som försvann vid vargattacken mot Prästbodarnas fåbod har hittats död. En tjurkalv skadades vid attacken och en renkalv saknas.

[Varg slog till mot fåbodidyllen](#) 2007-07-13

En tjurkalv av den sällsynta rasen fjällnära fjällkor skadades vid ett vargangrepp i Prästbodarnas fåbod i Rättvik. Två renar, en vaja med kalv, saknas efter vargattacken.

[Skydds jakt på två björnar vid fåbod](#) 2007-07-05

Naturvårdsverket har blivit både snabbare och mer generösa att bevilja skydds jakt på björnar. De två färdräpande slagbjörnarna utanför Skattungbyn i Dalarna får skjutas.

[Björn dräpte får vid Kruppa fåbod](#) 2007-07-02

Ett får blev dödat vid middagstid på måndagen den 2 juli vid Kruppa fåbod i närheten av Skattungbyn. Om det var en eller två mindre björnar som varit framme kunde länsstyrelsens besiktningsman Hans-Olov Hansson inte ge klart svar på.

[Godkänt vargstängsel hjälpte inte](#) 2007-06-12

Ett stycke dalsländskt kulturlandskap som formats av generationer strävsamma jordbrukare och fåbodbrukare. Ska detta få växa igen? Vet tätortens folk vars förfäder odlade jorden vad som håller på att ske i våra skogs- och mellanbygder?

[En fråga till Världsnaturfonden och Svenska Naturskyddsföreningen](#)

Hur bevakar Ni i WWF och SNF att Rio-konventionen 1992 för biologisk mångfald, artikel 8j (ISSN 0248-1967) uppfylls i Sverige avseende flora och fauna i skogsbetesbiotoper?

[WWF och SNF offrar betesbiotoper för rovdjurens skull - 2007-05-23](#)

Öppet brev till WWF och SNF 2007-05-23

Brevet har ännu inte besvarats! 2007-12-31

[Nekas rovdjursstängsel på fåboden](#)

Fåbodbrukare Tin Gumuns får inte bidrag till rovdjursstängsel. Länsstyrelsen säger nej och hävdar att risken för rovdjursangrepp på kor och hästar är minimal. Förra sommaren rev varg fyra får Dalarnas Tidningar - Rättvik - 20070419

[Rovdjuren drabbar oss alla](#) 2007-04-18

Efter den senaste tiden händelser med förrymda vargar och stora polispådrag mot presumtiva vargjägare är det dags med en liten sammanfattning.

[Fåbodkulturen i Dalarna är hotad](#)

Hela fåbodkulturen hotas. Det tror fåbodbrukaren Karl-Gustaf Hedling blir resultatet om förslaget på nya EU-regler införs i sommar. Han är en av landets största fåbodbrukare och skulle få Sveriges Radio - Dala - 20070417 – 14:57:18

[Regeringen är inte ärlig i rovdjurspolitiken](#) 2007-03-29

att det äntligen är möjligt att skydda sina tamdjur på fritt bete. Det är en sanning med en mycket stor modifikation.

[Skyddet kommer inte automatiskt](#) 2007-03-29

Jag kan förstå om man som fåbodbrukare inte anser att regeringens förändring av paragraf 28 i jaktförordningen är tillräckligt för att stärka skyddet mot rovdjur för de djur man har att ta ansvar för.

[Ny paragraf ingen hjälp på fåboddar](#) 2007-03-28

Hur skulle du reagera om en fåbodjanta möter dig med en bössa i nävarna då du besöker en fåbod i sommar?

[Ingen hjälp för fåboarna](#)

Hur skulle du reagera om en fåbodjanta möter dig med en bössa i nävarna då du besöker en fåbod i sommar? När statsråden Eskil Erlandsson och Andreas Carlgren med ämnesområdena miljö, Gefle Dagblad - Hemsida - 20070327 - 16:58:46

[Vargen dödade sju av Astrids får](#) Göteborgstidningen 25 februari 2007

ED. Astrid Andersson från Mellerud var en av dem som var med på vargkursen i går. Hon fick själv sju av sina får dödade vid en vargattack i september förra året.

- Jag vill ha bort vargen från Sverige så fort som möjligt, säger hon.

Astrid Andersson hade vargstängsel, som enligt myndigheterna skall vara helt säkra, men en det hjälpte inte. Det fanns ingen åverkan på stängslet, men vargarna tog sin ändå in under natten.

[Fåbodlivet sett genom kalvögon](#)

Tjärna är en liten fjällkalv som har turen att få dricka mjölk direkt från sin mamma. De flesta kalvar dricker mjölken ur hink.

Falu Kuriren - Kultur & Nöje - 20061102 – 06:13:53

2006

[Varför förtigs riskerna med stora rovdjur? 2006-09-28](#)

Svenska staten lägger ner miljonbelopp på information kring stora rovdjur, främst varg. Trots detta redovisas nackdelarna i förbigående och riskerna för människor förtigs eller förnekas praktiskt taget i sin helhet.

[Lämnar fåbod efter vargattack](#)

GävleTT För andra gången i år har Tomas Eriksson och Anna Brodin fått djur rivna av varg. Nu ger de upp sommarbetet på fåboden i Lumsheden norr om Hofors.

Norra Västerbotten - Nyheter Lokalt - 20060918 – 11:30:22

[Fälde björn som dräpt getter 2006-07-19](#)

I Härjedalen har tre getter på en fåbodvall rivits av en björn. Länsstyrelsen beviljade då skydds jakt på björnen.

[Politisk enighet om bättre ersättning efter rovdjursattacker 2006-06-20](#)

Det enda de sju riksdagspartierna är överens om är att tamdjursägare ska få bättre ersättning efter rovdjursattacker.

[Rättviks kommun ansöker om skydds jakt på fyra vargar 2006-02-15](#)

Kommunstyrelsen i Rättvik har beslutat att kommunen ska ansöka om skydds jakt på fyra vargar hos Naturvårdsverket. Kommunalrådet och c-politikern Jonny Jones, som tidigare mordhotats för sitt engagemang i vargfrågan, tog initiativet till en skydds jaktbegäran.

2005

[Varg eller björn tog får](#)

[Rättvik] Ett av de fyra får som försvann från Karl Tövåsens fåbod har påträffats. I stort sett var bara huvudet kvar av tackan. Ägaren Johanna Runbäck tror att det var varg som tog djuret. - 7

Dala-Demokraten - 20061027 - 05:08:13

[För långsam handläggning av ansökningar om skydds jakt 2005-11-21](#)

Det dröjer för lång tid innan Naturvårdsverket ger besked om skydds jaktansökningar. Det tycker Gunnar Håkansson, ordförande för Jägarnas Riksförbunds Mora-Orsa-avdelning.

[Nej till skydds jakt på varg i Dalarna 2005-11-17](#)

Jägarnas Riksförbund i Dalarna skev i sin ansökan om skydds jakt i Siljansringen att varg orsakat skador på djur vid fåbodarna Kruppa, Täktsberg och Östra Grunuberg.

Objektiv forskning?

I artikeln **Rovdjursforskning ger viktiga kunskaper**, publicerad 2009-03-13 påstår rovdjursforskarna att deras ambitioner är att ge ökade kunskaper för att öka hänsynstagande till olika intressen i samhället.

Citat 1: *"I rovdjursforskningen arbetar vi målmedvetet för att ta fram kunskap som samhället behöver för att kunna förvalta de stora rovdjuren på ett långsiktigt och ansvarsfullt sätt. Möjligheten till hänsynstagande till olika intressen i samhället ökar med ökad kunskap."*

I artikeln beskrivs enbart att man ägnat sig åt rovdjurens beteende, väl och ve. Sentida forskning om att granska ersättningsnivåer för rennäringsen verkar mer orienterat mot kostnadsredovisning för rovdjuren än intresse för näringen. Intresse för småskalig djurhållning och fåbodbruk förefaller helt bortglömt.

Citat 2: *Men verkligheten är den att det mesta som vi idag vet om de stora rovdjuren, som har relevans för samspelet mellan människa och rovdjur, har rovdjursforskningen producerat de senaste 20 åren.*

Kan vi lita på rovdjursforskarnas urvalsprinciper? Tydligt anser rovdjursforskarna kunskaper inom och om de drabbade näringarna icke relevanta. Tyvärr är det ingen annan myndighet (eller forskare) heller som bevakar att inte de unika betesbiotoperna inom skogsbyte och fåbodbruk drabbas oskäligt av rovdjursförvaltningen. Hotet mot flora och fauna i dessa biotoper och (verkligt utrotningshotade) unika lantrasdjur förtigs. Idag framstår det uppenbart att forskarna medvetet men i tysthet är villiga att offra betesbiotoper och fåbodbruk för tillväxt i forskarnas och rovdjurens revir. Om ett sådant offer är skäligt måste drabbade näringsidkare gottgöras och beslutet ska fattas öppet och inte fördolt.

Kan vi tro på att rovdjursforskarna verkligen tar ett ansvarsfullt hänsynstagande till de drabbade näringarna? Är det inte som att sätta vargen till fåraherde om dessa forskare skall ansvara för relevant kunskap för samspel mellan människa och rovdjur?

Tyvärr verkar inte heller myndigheter, politiker eller media intresserade att ta upp dessa hot från den praktiserade rovdjursförvaltningen. Det offentliga Sverige verkar fångat i modeliknande populism, likt massorna som inte kunde se H C Andersens nakna kejsare. Man verkar satsa all kraft på "kriget mot varghatarna (jägarna)".

Småbrukare och fåbodfolk har (till skillnad från rennärings- och jägare) inga starka organisationer eller intressenter bakom sig. De har fullt upp att hantera sina akuta problem i rovdjursverige och har inte lätt att få någon att lyssna till sina synpunkter. För den som är intresserad finns dock en intressant kanal. Mycket kloka och välformulerade remisser har skrivits till utredningar och beslutsunderlag som förtjänar bättre uppmärksamhet än det offentliga Sverige ägnat dem. Gå in på Gävleborgs fåbodförenings hemsida och läs mer, <http://www.xfabodar.se/>
För information om fåbod och rovdjursproblem, läs gärna rapporten från fåbodriksdagen 2007 på hemsidan för Centrum för Biologisk Mångfald (CBM):
<http://www.cbm.slu.se/publ/annat/Fabodriksdag2007-webb.pdf>

Åke Skogevall
Västerås